

Pr. Ioan Chirvasă

MISIUNE ÎN PANDEMIE – UN JURNAL DUHOVNICESC

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
2021

Cuprins

MISIUNE ÎN PANDEMIE – UN JURNAL DUHOVNICESC	7
Lămurire.....	9
Prefață – Pr. Prof. Dr. Gheorghe Petraru	11
Jurnal de front din anii pandemonului Covid 19 – Prof. Univ. Dr. Nicu Gavriluță	15
Rugăciune specială pentru încetarea noii epidemii	17
Mesajele preotului către creștini (23 martie – 4 aprilie)	19
Sfânta Cuvioasă Parascheva în misiune – IPS Teofan	28
Mesajele preotului către creștini (5 aprilie – 15 aprilie)	32
Când Hristos e pe Cruce, noi unde am putea fi? – IPS Teofan	41
Mesajele preotului către creștini (16 aprilie – 18 aprilie)	44
Scrisoare pastorală la sărbătoarea Învierii Domnului – IPS Teofan	48
Mesajele preotului către creștini (20 aprilie – 24 aprilie)	54
Izvorul Tămăduirii – izvor de bucurie	59
Mesajele preotului către creștini (25 aprilie – 4 mai)	61
Stângăcie sau strâmbăcie?	73
Mesajele preotului către creștini (5 mai – 7 iunie)	76
CUVINTE LIMPEZI PENTRU VREMURI TULBURI	119
Cuvânt lămuritor	121
Mesajele preotului către creștini (7 iunie – 14 octombrie)	123

«SĂ STĂM BINE!»

Cuvinte de mângâiere și încurajare 235

Mesajele preotului către creștini

(15 octombrie 2020 – 22 martie 2021) 237

– Lămurire –

Lucrarea *Misiune în pandemie – un jurnal duhovnicesc* cuprinde diferite mesaje adresate creștinilor, în timpul pandemiei provocate de COVID-19, în perioada 23 martie – 7 iunie 2020.

Aceste mesaje au fost postate pe Facebook și pe cinci grupuri de prieteni pe WhatsApp, pentru a suplini, măcar în parte, cuvântul de învățătură pe care creștinii ar fi trebuit să-l primească în Sfânta Biserică. Fiind însă pandemia COVID-19, bisericile au fost goale (mai bine zis „golite”); creștinilor fiindu-le interzisă, prin diferite ordonanțe de urgență, participarea la slujbă în locașurile de cult. Așa încât, noi, preoții, care uneori am detestat tehnicile și mijloacele moderne de comunicare, de data aceasta, le-am folosit din plin.

Nu a existat un plan prestabilit, nici o tematică unitară, ci m-am orientat în funcție de starea sufletească a creștinilor, apoi de diferite sărbători și momente liturgice, dar o parte dintre acestea au fost generate de diferitele prescripții ale ordonanțelor de urgență, privind unele aspecte ale vieții religioase.

De asemenea dezbaterile tendențioase și sterile din mass-media ne-au determinat să luăm atitudine. De aceea, pe lângă conținutul misionar, unele au și tentă apologetică.

În partea finală, avem și unele postări cu conținut umoristic, având în vedere faptul că perioada de izolare a lăsat urme adânci în sufletele unor creștini și, inspirându-mă din Pateric,

a trebuit să schimb puțin forma pentru a diminua măcar parțial din efectul negativ al izolării.

Am introdus și trei materiale ale Părintelui Mitropolit Teofan (pastorala de Paști, pelerinajul cu moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva în orașe și localități din Moldova și un cuvânt adresat preoților și credincioșilor în această perioadă greu încercată), întrucât le-am observat foarte ancorate în realitatea momentului și elaborate într-un stil părintesc ce dezvăluie profunda legătură sufletească între părinte și păstoriți, pe care am putea-o numi acum „împreună pătimire”.

Tipărirea acestor mesaje s-a făcut la sugestia mai multor creștini, cititori de pe grupurile menționate mai sus.

Cartea aceasta se dorește a fi și o mărturie a traiului cotidian din pandemie, lăsată posterității.

Autorul

Prefață

Bucuria de a face o prezentare unui preot, care, cu ajutorul enoriașilor, a zidit în Iași o biserică monumentală, doctor în teologie al Universității din București sub coordonarea științifică a vrednicului de permanentă aducere aminte, Pr. Prof. Dr. Constantin Galeriu, fost student eminent al facultății noastre, este provocatoare și deosebit de plăcută.

Parcurgând paginile celor trei capitole ale lucrării publicate în pandemia decretată de autoritățile efemere ale veacului cu responsabilități comunitare, de sănătate și bine public, identificăm pe Părintele Chirvasă sub aspectul scrisului teologic. Părintele a continuat misiunea preoțească pe plan de teologhisire prin scriitură, paginile scrise descoperind diverse ipostase ale teologiei abordate cu deschideri și răspunsuri adecvate la probleme concrete de viață creștină limitată de controversate și panicarde decizii pe care un om credincios le îndeplinește din respect față de lege, dar care par uneori unidirecționale și chiar totalitare. Recunosc că nu am mai răsfoit un jurnal (plecând de la titlul uneia dintre părți *Misiune în pandemie – un jurnal duhovnicesc*) de la apariția cărții teologului martir Ilarion Felea, *Ziuariu*. Jurnalul de față este unul tematic. Amintindu-și de anii de studii doctorale și de îndrumător, autorul arată sacralitatea intrinsecă a cuvântului care situează pe om ontologic și existențial în orizontul creatural al lui Dumnezeu care este omniprezent, indiferent de deschiderea sau refuzul uman față de El. Astfel, referindu-

se la atei care își luau *Adio – la Dumnezeu* – de la camaradul ce trecea în veșnicie, autorul subliniază faptul că ei fără să știe confirmau existența lui Dumnezeu în fața Căruia vom ajunge toți oamenii indiferent de credința sau necredința lor pentru că ontologic Îi aparținem prin creație și mântuirea adusă de Hristos. Locul unde întâlnim pe Dumnezeu în gradul cel mai înalt este lăcașul de cult în misiunea evanghelizatoare, sfințitoare și călăuzitoare spiritual. Creștinii care cunosc și trăiesc acest adevăr ființial se simt permanent în orizontul Împărăției lui Dumnezeu ca Biserică din lumea ce se derulează spre eshatologie și, chiar în vreme de restriște se simt iubiți și mângâiați de Dumnezeu prin răbdare și speranță cu conștiința vie că suntem în planul și mâna Sa. Amintind de relația Biserică – Stat, părintele reamintește că nu este permisă „imixtiunea statului în probleme de credință”, pe baza istoriei creștine. Părintele are curajul să reacționeze inteligent la manipulare și presiune psihică exagerate, cu un ușor, dar binevenit avertisment pe care mulți dintre noi îl spun tare sau în surdina, redat sincer în sintagma *Mai ușurel, Domnule Arafat...* De aceea, „nu tot ce e permis de legislația civilă este și conform cu învățătura de credință. Într-un stat teocratic nu există altă legislație decât cea dumnezeiască, dar într-un stat laic legislația civilă de multe ori e în dezacord cu cea religioasă”. Creștinii de pretutindeni, o treime din populația lumii, au dreptul și datoria de a manifesta identitatea și unitatea lor așa cum primii creștini se recomandau cu acest nume și aveau conștiința universalității ecleziale cu iubirea între ei chiar până la moartea martirică. De aceea, acolo unde creștinii sunt majoritari, este firesc ca diriguitorii veacului să

le reprezintă identitatea și idealurile lor care sunt și mundane dar și valori ale Împărăției lui Hristos.

Cel de-a treia parte, intitulată „Să stăm bine! Cuvinte de mângâiere și încurajare” – continuă seria mesajelor de la 14 octombrie până la 22 martie (Duminica Ortodoxiei), împlinindu-se astfel un an și cuprinde texte chiar mai elaborate decât în celelalte volume.

Mereu, preotul este în situația de a spune ceva pentru folosul creștinilor. Așa trebuie înțeleasă expresia biblică: „cu timp și fără timp” sau „cuvânt cu putere multă”.

Părintele surprinde uneori frământări ale creștinilor, incertitudini sau probleme ambigue și simte nevoia să le detalieze pe înțelesul fiecărui cititor. Uneori, mai ales în perioada posturilor, sunt dezvoltate unele teme filocalice, pentru ca astfel cititorii să pătrundă mai adânc în spiritualitatea creștină.

Vocația sfințitoare a preotului se degajă semnificativ din paginile scrise. Prin sfințire cu harul Sf. Taine și al ierurgiilor, virtuțile creștine se materializează și se manifestă în comunitatea eclezială. Sunt evocate și recomandate major răbdarea, tăcerea, rugăciunea, pocăința, iertarea, milostenia, luarea Crucii și bucuria comuniunii cu Hristos, cu Maica Domnului, cu îngerii și sfinții. Aceste virtuți prin care creștinul se aseamănă cu Dumnezeu și întăresc credința în El, ca relație gândită și simțită, alungă frica, teama, și aduc curajul și puterea spirituală de care creștinii chemați la sfințenie au nevoie pentru că dintotdeauna „sfinții sperie autoritățile”. E o invitație la dialog și împreună-lucrare conform cu modelul ideal al simfoniei bizantine care stipula și care a cunoscut realmente sute de ani o aplicare constructivă.

Se evidențiază în scrisul Părintelui familiaritatea relațiilor dintre păstor și păstoriți, cu căldură, și bucurie însă și cu tristețea și suferința provocată de boală și, mai grav, de moarte care chiar dacă este trecere, mutare la cele veșnice, zguduie din temelii ființa familiei creștine și a comunității parohiale.

Felicităm călduros pe autor pentru paginile scrise cu suflet, *logos*, *pathos* și *ethos*, în logica retoricii, a cateheticii și a omileticii unde se dovedește un profesionist în sens academic, cu hotărâre în afirmații și argumentarea acestora, pentru claritatea teologică a luărilor de poziție în fața greutăților și a duhului veacului, în fidelitate și ascultare de Biserică și autoritatea ei ierarhică, prin vocație misionară emblematică și dragoste de păstoriții călăuziți spre Hristos și conștientizarea deplină a identității creștine. Așteptăm și alte pagini de gândire și simțire teologică ortodoxă românească din partea sa.

Pr. Prof. Dr. Gheorghe Petraru

11 martie 2020

Jurnal de front din anii pandemonului Covid 19

Misiune în pandemie este un jurnal duhovnicesc, un document despre modul în care un preot ortodox din Iași a știut să officieze ritualurile creștine din perioada crizei pandemice, provocat fiind de ispitele pandemonului Covid 19. Cu trecerea timpului, jurnalul părintelui Ioan Chirvasă va deveni și mai prețios. De ce? Pentru că este un document viu, o mărturisire la cald a acelor întâmplări de pe frontul luptei duse de preoții Bisericii Ortodoxe Române cu maleficiile pandemonului Covid 19.

Mesajele profunde și subtilele vorbe de învățătură ale părintelui Ioan Chirvasă sunt continuate în *Cuvinte limpezi pentru vremuri tulburi*. Ele acoperă perioada 7 iunie – 14 octombrie 2020. Regăsești aici sintetizate reflecțiile personale (inspirate din învățătura Sfintei Tradiții) ale părintelui Ioan Chirvasă adaptate ingenios timpului pe care-l pătimim. Subiectele sunt diverse și generoase, pe măsura așteptării noastre: Cincizecimea și derapajele autorităților; post și divertisment; spovedanie și mânie; ecologie și duhovnicie; muncă și concediu; știință și credință; poftă și egoism; depresie și moarte; plictiseală și întristare; invidie și sacrificiu; păcat și sărbătoare; educație și înțelepciune; frică și detașare; minciună și lăcomie; mâncare și rugăciune; cruce și ispite; mască și solidaritate; tăcere și răzbunare; smerenie și durere; pocăință și circ etc.

Admirabila lecție duhovnicească a părintelui Ioan Chirvasă este apoi predată printr-un celebru îndemn testamentar: „Să stăm bine”. *Cuvinte de mângâiere și încurajare*. Special

gândite și autentic trăite de părintele Ioan Chirvasă sunt cuvintele sale despre jandarmi și pelerini; credință și credulitate; sărăcie și șarlatanie; femei și bărbați; libertate și posedare; sfinți și camuflarea sacralului în cotidian; teroriștii bisericii și exemplaritatea unor creștini; succese și înfrângeri; autoritate și comportament; slavă și atenție; omul lăuntric și samariteanul milostiv; vină și mândrie; ignoranță și escrocherie; tehnologie și ateism; lene și hristoforie; parabole biblice și încredere în Biserică; vaccinuri și viață în simplitate etc.

Este realmente ingenioasă soluția multor preoți creștini de a comunica în plină pandemie Covid 19 cu credincioșii lor folosindu-se (și) de new media (Facebook sau WhatsApp). Unul dintre ei este părintele doctor Ioan Chirvasă. Prin această carte, părintele ne-a dăruit nouă, cititorilor, câte ceva din preaplinul învățaturii sale. Uneori de-a dăruit și din ceea ce nu avea! Cum adică? Invocându-l subtil cu sfântul Siluan Athonitul, părintele Ioan Chirvasă a înțeles că atunci când nu ai soluție la o problemă aparent insolubilă, roagă-L pe bunul Dumnezeu să te ajute. Cu credință vie și sinceră rugăciune, vei obține răspunsul dorit. Este tocmai ceea ce Nicolae Steinhardt numea a fi forma ultimă a dăruirii: să dai Celuilalt nu din prisosul tău, ci ...din ceea ce nu ai! La fel, părintele Ioan Chirvasă s-a rugat lui Dumnezeu și a primit răspunsuri la problemele la care nu avea (poate) un răspuns. A avut buna inspirație și priceperea scriitoricească de a ni le comunica – simplu și profund – nouă, enoriașilor și cititorilor cărților Sfinției Sale.

Prof. Univ. Dr. Nicu Gavriliuță

Rugăciune specială pentru încetarea noii epidemii

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a transmis miercuri, 11 martie 2020, către toate eparhiile din cuprinsul Patriarhiei Române, o rugăciune de rostit în contextul răspândirii virusului COVID-19.

Înainte de *Otpustul Slujbei* (Sfânta Liturghie sau Vecernie sau Pavecerniță), preotul rostește: *Domnului să ne rugăm!*

Credincioșii: *Doamne, miluiește!*

Preotul citește această rugăciune, pe solee, cu fața spre răsărit:

Doamne, Dumnezeuul nostru, Cel ce ești bogat în milă și, cu purtarea Ta de grijă cea înțeleaptă, ocârmuiești viața noastră, ascultă smerita noastră rugăciune, primește pocăința noastră pentru păcatele ce le-am săvârșit, oprește această boală molipsitoare, precum ai încetat pedepsirea poporului Tău în vremea regelui David. Cel ce ești Doctorul sufletelor și al trupurilor noastre, dăruiește însănătoșire celor cuprinși de boală, ridicându-i grabnic din patul durerii, ca să Te slăvească pe Tine, Mântuitorule cel Milostiv, iar pe cei sănătoși îi ocrotește. Binecuvintează, întărește și păzește, Doamne, cu harul Tău, pe toți cei care, cu iubire de oameni și jertfelnicie, îi îngrijesc pe cei bolnavi în spitale sau la casele lor. Îndepărtează toată boala și suferința din popor și ne învață să prețuim viața și sănătatea ca daruri ale Tale. Dăruiește-ne, Dumnezeuule, pacea Ta și umple inimile noastre de credință neclintită în ocrotirea Ta, de nădejde în ajutorul Tău și de dragoste față de Tine și de aproapele. Că al Tău este a ne milui și a ne mântui pe noi, Dumnezeuul nostru, și Ție slavă înălțăm: Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Credincioșii: *Amin.*

Urmează *Otpustul Slujbei* (Sfânta Liturghie sau Vecernie sau Pavecerniță).